

A harmadik szegedi táblakép-festészet biennálé a Képtárban és az Ijúsági Házban, augusztus 20-áig.

Dér István, Lóránt János, Novák András, Pál Mihály és Zombori László közös kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban.

Wieber Mariann jelmeztervező művész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-áig.

Papp György grafikusművész tűzzománcái a Paletta Galériában, augusztus 20-áig.

Gubcsi Attila festőművész kiállítása az Ifjúsági Házban, augusztus 31-éig.

Szabó Erzsébet üvegárgyái a Képcsarnok Gulácsy-termben, augusztus 22-éig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Csongrád megyei paraszbtútorok és népviseletek Lucs-képgyűjtemény; Móra-émléksoba; a Fekete-házban: Vihart aratva — Csongrád megye munkásságának élete és harcai 1867—1945; Buday György élete és munkássága; Magyar katonai egyenruhák; a Vármúzeumban: Szeged múltja, jelene, jövője; a Kass Galériában: Bélyegek, bélyegtervek, mini- és maxikonnyvek Kass János műhelyéből.

Visszaadni a színház ősi misztériumjogát

Szinetár Miklós
a szegedi Nyomorultokról

Nagy László felvétele

A rendező magányossága

— Először is: milyen érdekes „frissiben” egy világsiker szinpadra állítani a Dóm téren?

— Bevallom, engem kevéssé izgat az a tény, hogy Schönbergék műve történetesen világsiker. Tudja, hogyan van az, mennyi mindentől függ, Nyugaton mi, hogyan, mennyire lesz és lehet világsiker. Más kérdés, hogy ez az alkotás most mindezt meg is érdemli; de másvalami az igazán fontos. A darab tetszik, a vállalkozást érdekesnek, izgalmasnak tartom — és teljesen ide a Dóm tere való. A Nyomorultaknak, azt hiszem, két „titka van: olyan kegyetlen, annyira „száraz” világban élünk, ahol a művészet is lassanként ugyanilyenné változik. Ibból következően mindaz, ami a lehorgoló helyzetet ellentétes, vagyis például a romantikus hangvétel, a jórossz ősi párharcának tisztá, egyszerű jelenléte, az, hogy itt áttekinthetőek a frontok: nagyon hatásos. Mindez visszaadja a színház ősi misztériumjogát; az érzelmek nagy szerepének kellő mértékű és intenzitású tükröztesét. Olyasfajta

színházat ad, amit az utóbbi években kimondottan elhanyagoltak nálunk. A másik „rejtély”: ez a mű ritka szerencsés ötvözet. „Rock-opera”, de nem annyira rock, hogy a csak kicsit konzervatívabb izlésűeket taszítaná, ugyanakkor kellőképpen populáris is ahhoz, hogy a rock-zenerajongókat vonzza. Nagyon jól kitalált teatrális lüktetése van, feszes, „sűrű”, nagyon „színházra termett” darab.

— Milyen főbb törekvések jellemzik a rendezői elképzeléseket?

— Állandóan mozgásban tartani a produkciót, a szó-ló-képeket tudatosan, dinamikus, arányosan változtatni, széles tablóképekkel, úgy, hogy a mű a közönséghez a szükséges érzelmi töltéssel jusson el. Ugyanakkor persze látványban is legyen részünk jócskán: nem olyanban, ami hivalkodóan csillog-villog, hanem amely különféle „vizuális idézetekkel” igyekszik hűen és egyúttal szuggesztíven is megidézni egy kort és egy klasszikus történet-változatot. Amint mondtam: úgy, hogy ezáltal visszaadhassuk a

színház ősi misztériumjogát...

— Sokádszor rendez már a Dóm téren: mennyire érzi különlegesnek ezt a mostanit, az-e egyáltalán? Mit vár tőle?

— Huszonnyolc éve dolgoztam itt először. Azóta a világ is nagyot változott... És vele az igények is. Jó lenne erről nem megfeledkezni, ezt többet hangsúlyozni, jobban tekintetbe venni. A tér adottságai persze változatlanul egyedülállóan nagyszerűek, de például a Nyomorultakat már csak minimum ilyen színvonalú berendezéssel lehet itt előadni amilyet most használunk... Különlegesen annyiban különleges most itt lennem, mint a kedvemre való munka esetében mindig lenni szokott. Egyébként pedig, ha minden úgy sikerül, ahogyan szeretnénk, kifejezetten hatásos, a szuggesztív színeszereplésekre, a Rocksínház kiváló csapatmunkájára, összeforrottságára, egész szellemére nagyon építő, verbeli színház; élményt nyújtani képes produkciót várok — mi egyebet is várhatnék?

Domonkos László

Krisztus-arcú Marius

Különös arc. Nem egy rockénekes kemény vonásai, de nem is egy romantikus mű ifjú amorozójának lágy tőkietességű arcéle. Inkább szikár, aszketikus, ám van benne némi nyugtalanság. Keresve se találhatnánk alkalmasabb „pofát” a Szupersztár címszerepére, mint Sasvári Sándort. Az idén a Nyomorultak magyarországi bemutatóján Mariust énekli, a fiatal szerelme és forradalmárt.

— Lehet a két szerepet összehasonlítani?

— Hát ez is szuperszerep, ha a nevében nincs is benne. Marius némileg más énektechnikát kíván tőlem. A szupersztár rockosabb, nehezebb énekelni. A Nyomorultak hangvétele lágyabb, operálabb. Többen mondták, hogy ebben a szerepemben egészen másként szól a hangom, mint az eddigiekben.

— Fekszik neked ez a stílus? Szereted a hagyományos cserát?

— Igen, gyerekkoromban rendszeres néző voltam a Cserában — most rendszeresen fellépek a rockoperákban. Öt éve vagyok a Rocksínház tagja. Minden jelentősebb produkcióban szerepeltem, de igazándiból a Szupersztárban figyeltek föl rám. Jézusnak köszönhetem Mariust, és azt is, hogy néhány másoron szereplő darabban nagyobb szerepekbe állítottak be. Az Evitában például Che Guevara leszek.

— Napok óta hallgatok a próbákat, mindig teljes erővel énekeltek. Ti nem szoktatok „spórolni”? Nem féltek a hűvös esti levegőtől?

— Nem, mindig teljes intenzitással dolgozunk. Szerintem edzeni kell a hangot, hozzászoktatni a szerephez, hogy a bemutatón a lehető legjobbat tudjuk nyújtani. Láttam londoni előadást, az a mérce.

— Milyen volt?

— Csodálatos. Óriási szereplőgárdát hoztak össze, mindenki százszázalékos teljesítményt nyújtott, a technika tökéletes volt. Utána beszélgettünk a szereplőkkel, többek között találkoztam Marius-szal is.

— Ó hogy tetszett neked a szerepében?

— Csak jót mondhatok róla: szimpatikus, kedves és csodásan énekel. Ő szerepel

Jegyfront

— Hogyan változott meg az életed, mióta rockopera-énekes lettél?

— Nagyon kellemesen. Előtte együttesben énekeltem, s az nagyon nehéz kenyér. A rockopera pedig egy kibontakozóban, fölfutóban lévő műfaj nálunk. Van jövője, jók a kilátások.

Márok Tamás

Valjean és Fantine — Vikidál Gyula és Kútvolgyi Erzsébet

Szerveskémikusok világkongresszusa

Budapesten, szerdán megkezdte munkáját az elméleti szerveskémikusok világkongresszusa. A nyolc napig tartó tanácskozást — amelyen 30 ország 400 tudósa és kutatója vesz részt — Naray-Szabó Gábor, a Magyar Kémikusok Egyesületének főtájkára nyitotta meg. A megnyitón részt vett Tóth János, az MTE SZ Szerveskémikusok Világszövetségének (WATOC) elnöke szolt az első alkalommal sorra kerülő kongresszus jelentőségéről. Elmondotta, hogy e tudományág több mint hét évtizedes fejlődés után olyan szakaszba érkezett, amely szükségessé teszi az elméleti szerves kémia eddigi eredményeinek összegzését, s a jövőbeni kutatási feladatok meghatározását. A kutatók ugyanis a számítógépes programok segítségével most kezdik feltárni azokat a lehetőségeket, amelyek távlatok-

ban lehetővé teszik egyes molekulák tervezését. Alberte Pullman francia professzor az ionok sejtmembránokon való áthaladásának elméleti vonatkozásairól tartott előadást. Ezt követően a kongresszus résztvevői az elméleti kutatások szerepét vitatták meg a szerves kémiában. A szakemberek elmondták, hogy az elméleti kémia egy-két évtizede még a kémia többi ágától elszigetelt szakterület volt. Jó néhány új módszer — mindenekelőtt a számítógépes programok gyors fejlődése következtében —, ma már a világ valamennyi jelentős vegyipari vállalatánál a csúcstechnológia szerepét tölti be.

Rámutattak arra, hogy az elméleti kémiának egyre nagyobb a jelentősége a gyógyhatású anyagok kifejlesztésében, s öt-tíz éven belül várható az új gyógyszerék piaci bevezetése is.

Esteban Fekete ajándéka

Kedden nyílt meg az a kiállítás az egyetemnek Dugonics téri központi épületének aulájában, melyen Esteban Fekete mutatkozott be a szegedi közönségnek. Első magyarországi kiállításának anyagát — ötven színes fametszet — az NSZK-ban élő képzőművész a József Attila Tudományegyetemnek adományozta.

— Azért adományoztam a szegedi egyetemnek a képeket — mondta Esteban Fekete —, hogy a fiatalok láthassák majd azokat. Szerénytelenség nélkül mondhatom — hiszen a kritikusok is ezt állítják —, hogy újat hoztam létre. Fametszeteim ugyanis nem grafikusak, hanem képszerűek. Azt szeretném, ha valaki követné az eljárásomat.

— Miért nem egy képzőművészettel foglalkozó intézménynek adományozta a képeket?

— Mert negyven éve nem jártam Magyarországon és senkivel nincs kapcsolatom. Szegedre a véletlen hozott. A Mannheimben élő Kaplony Miklós mutatta meg az egyik

kiállításom prospektusát Koppasz Mártának, aki azt mondta, hogy aki ilyet tud, az jó művész lehet.

— Hány képet készit egy-egy metszetről?

— Általában ötven és száz között mozog a példányszám. A nehézség abban rejlik, hogy mindent magam csinállok. A régi japánoknál négy ember készítette a képeket: a festő, a rajzoló, a fametsző és a nyomdász. Bennem tehát négy kicsi japán van elrejtve.

— Szépen beszél magyarul. Hogyan tudta megőrizni a magyarságát?

— Bárhová vetett a sorsom, mindenütt lázasan érdeklődtem a szülőháram iránt. Ha nem is beszélhetek minden nap, de igyekszem minél többet olvasni magyarul. Eddig négy állam polgára voltam, de legelőször mindenütt magyarnak vallom magam.

— Kit olvas a legszívesebben?

— Nálam minden Adynál kezdődik s vele végződik.

Dlusztus Imre

Vetélytársnók

Színes, szinkronizált szovjet film. Írta: Valentyin Jezsov és Viktor Szadovszkij. Fényképezte: Viktor Karaszjov. Zene: Vlagyimir Sainszkij. Rendezte Viktor Szadovszkij. Főbb szereplők: Larisa Guzejeva, Jurij Gyemisz, Oleg Stefanko, Georgij Vicin, Viktoria Szadovszkaja.

Szerelmi vetélkedésre ne gondoljunk: a vetélytársnók jelen esetben sportolók, egészen pontosan kajakozók. Szóban forgó kajakos hölgyek legkajakosabbika, bizonyos Natasa pedig az az utng ismert, mindenkori Örök Második. (Aki még emlékszik a réges-régi tévés műkorcsolya-közvetítésekre, amidőn még Almássy Zsuzsa meg Donald Jackson ugrotta szaporán a rittbergereket, földézhetti: volt egy Regina Heitzer nevű, igen csinos osztrák korcsolyázóhölgy, kit hosszú éveken át az ifjú Vitray tisztelt meg fenti, túlságosan eredetinek éppen nem becézhető elnevezéssel.)

D. L.